

MUHU VALLA EELARESTRATEEGIA 2026 – 2029

1. Eelarvestrateegia olemus

Eelarvestrateegia on kohaliku omavalitsuse üksuse arengukavast tulenev finantsplaan nelja eelseisva eelarveaasta kohta. Eelarvestrateegia koostatakse arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia koostamise kohustus tuleneb kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest (edaspidi KOFS).

Eelarvestrateegia (ja arengukava) peab hõlmama vastavalt kohaliku omavalitsuse korralduse seadusele iga aasta 15. oktoobri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat. Vallavalitsus avalikustab eelarvestrateegia (ja arengukava) eelnõu valla veebilehel vähemalt kaheks nädalaks. Kohaliku omavalitsuse üksus esitab Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile andmed eelarvestrateegia kohta eelarveaastale eelneva aasta 30. oktoobriks.

Valla eelarvestrateegia koostamise eesmärk on tagada lähima nelja aasta perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, näha ette vahendid valla arengu eesmärkide elluviimiseks ning seeläbi muuta valla tegevus oma funktsioonide täitmisel tulemuslikumaks.

Valla eelarvestrateegia koostamise aluseks on eelkõige majandusprognoosid ja valla arengukava.

Eelarvestrateegia koostamisel lähtutakse järgmistest põhietappidest:

- Põhitegevuse tulude prognoosimine
- Põhitegevuse kulude planeerimine
- Investeeringute planeerimine

Käesolev eelarvestrateegia on koostatud tekkepõhiselt. Tekkepõhise arvestusprintsibi kasutamise korral kajastatakse kõiki majandustehinguid nende toimumise perioodis, sõltumata sellest, millal tehingu eest arveldatakse. Seega ei sõltu tekkepõhine arvestus laekumistest ja väljamaksetest.

Eelarvestrateegia järgmistes osades ja tabelites antakse ülevaade majanduskeskkonnast, riigi eelarvepoliitikast, Muhu valla finantsolukorrast, põhitegevuse tulude ja kulude prognoosist, investeerimis- ja finantseerimistegevusest ning likviidsete varade muutustest ning finantsdistsipliini tagamise meetmetest.

2. Ülevaade majanduskeskkonnast¹

Rahandusministeeriumi 2025. a suvise majandusprognoosi (avaldatud 26.08.2025. a) alusel majanduse taastumine jätkub, kuid aeglaselt. Majanduskasvu prognoosis SKP reaalkasv aastatel 2026 kuni 2029 on 2,5 kuni 2,2%, mis näitab vähenemist. Samuti on selle prognoosi kohaselt SKP nominaalkasvu % vähenemas, aastal 2026 on see 5,7% ning aastaks 2029 on protsendi määraks 4,5.

Inflatsioon aeglustub, tarbijahinna indeks on prognoosi kohaselt 2026. a 3,5% ja 2029. a 2,0%.

Keskmise netopalga ostujõud taastub kriisi-eelsele tasemel 2026. aastal. Tööpuudus püsib kõrge, kuid hakkab alates 2026. aastast tasapisi alanema. Keskmise palga kasvutempo aeglustub, jõudes prognoosiperioodi lõpuks 4,4% juurde (2025. a on see 5,7%).

3. Valitsemissektori rahandus¹

Eelarvepuudujääk suureneb järgmisel aastal kaitsekulude kiire kasvu ja tulumaksumuudatuste tõttu 4% SKP-st. Defitsiit jääb sel aastal tänu maksutulude kiirele kasvule eelmisest aastast väiksemaks, kuid kasvab järgmisel aastal nii kaitsekulude kasvu, tulumaksumuudatuste kui valitsussektori investeeringute rekordtaseme tõttu.

Võlakoormus suureneb iga-aastaselt ning ulatub üle 31% SKP-st. Püsivalt suur eelarve puudujääk kasvatab võlakoormust keskmiselt 1,6 protsendipunkti võrra aastas. Sellega seoses muutub ka võla teenindamine üha kallimaks, mis seab eelarvele täiendava koormuse ning võib vähendada investeerimisvõimet ja takistada majanduskasvu. Riigieelarve rahavooline puudujääk rahastatakse nii uute pikaajaliste laenude kui ka lühi- ja pikaajaliste võlakirjaemissioonide abil.

Maksukoormus suureneb käesoleval, kuid langeb 2026. aastal ühtse maksuvaba tulu kehtestamise tulemusel, stabiliseerudes selle prognoosiperioodi lõpuks. Eesti maksukoormus jääb Euroopa Liidu keskmisest oluliselt madalamaks. Maksukoormus on 2026. aastal prognoositud 35,7% SKP-st ja 2029. aastal 35,5% SKP-st.

4. Ülevaade Muhu valla finantsolukorrast

2011. aastast reguleerib kohalike omavalitsuste finantstegevust KOFS. Seaduse kohaselt peab kohalik omavalitsus üldjuhul tagama iga-aastase positiivse põhitegevuse tulemi ning netovõlakoormus peab vastama järgmistele tingimustele:

- netovõlakoormus võib aruandeaasta lõpul ulatuda:

* aastatel 2020 – 2024 lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulemi kümnekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;

* 2025. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulemi üheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;

¹Rahandusministeerium <https://www.fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/fiskaalpoliitika-ja-majandus/rahandusministeeriumi-majandusprognoos>

*2026. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulemi kaheksakordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat;

*2027. aastal lõppenud aruandeaasta põhitegevuse tulemi seitsmekordse vaheni, kuid ei tohi ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat.

-netovõlakoormus võib ulatuda:

*aastatel 2020–2024 80 protsendini vastava aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kümnekordne vahe on väiksem kui 80 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

*2025. aastal 75 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude üheksakordne vahe on väiksem kui 75 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

*2026. aastal 70 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude kaheksakordne vahe on väiksem kui 70 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest;

*2027. aastal 65 protsendini sama aasta põhitegevuse tuludest, kui põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude seitsmekordne vahe on väiksem kui 65 protsenti vastava aruandeaasta põhitegevuse tuludest.

Eelarvestrateegia perioodil jääb valla netovõlakoormuse määr vahemikku 4,5% (2025) kuni 9,6% (2027). 2029. aastal taandub netovõlakoormuse määr 5,7%-ni. Eelarvestrateegias on plaanitud suuremate projektide omafinantseeringuks võtta vajadusel laenu aastatel 2025 kuni 2029.

5. Põhitegevuse tulud

Vastavalt KOFS-le on põhitegevuse tulud järgmised:

- maksutulud
- tulude kaupade ja teenuste müügist
- saadavad toetused
- muud tegevustulud.

Põhitegevuse tulude kasv tuleneb maksutulude 5%-st kasvust ning toetusfondi 9%-st kasvust. Maksutulude kasvu strateegilise planeerimise aluseks on 2025. aasta senine laekumine ning rahandusministeeriumi prognoos. 2026. aastal eraldatakse kohalikele omavalitsustele füüsilise isiku tulumaksu riiklikult pensionilt 8,5% ja muult maksustatavalt tulult 10,64%. Aastast 2027 on mõlemalt tulult tulumaksu eraldamise määr 10,23%. Tulumaksu arvestuse aluseks on füüsilise isiku brutotulu.

Vallavolikogu poolt maamaksu määrasid muudetud ei ole, millest tulenevalt ei ole strateegias suurt maamaksu tõusu planeeritud. Väike tõus on planeeritud aastasse 2028, mis võib tulla maa korralisest hindamisest, mida tehakse iga 4 aasta järel.

Kaupade ja teenuste müügist laekuv tulu on planeeritud küll kasvavalt muude majandustegevuste osas, kuid kahanevalt haridusasutustes tulude osas tulenevalt laste arvu vähenemisest.

Saadavad toetused moodustavad tegevustuludest 21,5%. Tasandusfondi kaudu on eraldatud vahendid väikesaarte majanduskuludeks ja -investeeringuteks, hooldereformi kuludeks, maamaksu kahanemise tasandamiseks (looduskaitse alused maad), asendushoolduse ja matusetoetuse tulubaasi üle andmise ülemineku kompensatsiooniks. Toetusfondi kaudu eraldatakse vahendid õpetajate tööjõukuludeks ja koolitusteks, kooli õppevahenditeks, koolilõunaks, HEV-i tegevusteks, huvitegevuseks, lasteaia õpetajate palkadeks, toimetulekutoetuste maksmiseks, kohalike teede korrashoiuks. Mittesihtotstarbeliste toetuste kaudu toimub kriisiennetuseks tehtavate kulude katmine. Toetusfondi planeeritud kasvu aluseks on kooli õpetajate eeldatav palgatõus, mille katteks saadakse riigilt ka täiendavaid vahendeid.

Muude tegevustulude all on arvestatud vee-erikasutustasu, kaevandamisõiguse tasu jms. tulud. Kaevandamist 2026. a planeeritud ei ole, kuid kavas on 2027. aastal ja 2029. aastal ning sellest ka loota suuremat kaevandamisõiguse tasu laekumist.

Tabel 1. Põhitegevuse tulud

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	4 636 961	5 001 901	5 110 574	5 301 027	5 541 354	5 755 996
Maksutulud	3 219 479	3 521 070	3 690 074	3 867 527	4 056 854	4 252 496
sh tulumaks	3 124 585	3 380 070	3 549 074	3 726 527	3 912 854	4 108 496
sh maamaks	88 006	131 000	131 000	131 000	134 000	134 000
sh muud maksutulud	6 888	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	338 832	320 000	320 000	330 000	340 000	350 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 066 236	1 157 281	1 097 000	1 091 000	1 141 000	1 141 000
sh tasandusfond	93 947	96 395	90 000	90 000	90 000	90 000
sh toetusfond	830 702	826 521	901 000	901 000	951 000	951 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	141 587	234 365	106 000	100 000	100 000	100 000
Muud tegevustulud	12 414	3 550	3 500	12 500	3 500	12 500

Põhitegevuse tulude kasv 2025/2026 on 2,17%, 2026/2027 on 3,73%, 2027/2028 on kasvuks kavandatud 4,53% ning 2028/2029 on 3,87%.

6. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud on jaotatud antavateks toetusteks ja muudeks tegevuskuludeks. Viimane omakorda on jaotatud personalikuludeks, majandamiskuludeks ning muudeks kuludeks.

Antavatest toetustest põhiosa on seotud mitmesuguste sotsiaaltoetustega. Vähesel määral on tegemist sihtotstarbeliste toetustega mitmesuguste projektide kaasfinantseerimiseks ning üsna väike osa mittesihtotstarbelisteks toetusteks (liikmemaksud). Antavate toetuse kasvuks on aastatel 2027 kuni 2029 planeeritud 3%.

Personalikulude kasvuks on aastatel 2025/2026 planeeritud 5,59%. Järgmisel eelarveaastal (2026) on valla töötajate palgatõusuks planeeritud 5%. Riigieelarve eelnõu kohaselt on 2026. aastal plaanis tõsta õpetajate palgafondi 10%. Strateegias on arvestatud ka riiklikult kehtestatud alampalga tõusuga. Sellest ka selline personalikulude kasv. Aastatel 2026/2027 on kavandatud kasvuks 4% ja järgnevatel perioodidel 5%.

Majanduskulude kasvuks perioodil 2025/2026 on 1,65% ning edaspidi 4%. Väiksema majanduskulude kasvu 2026. aasta tingib asjaolu, et 2025. aastal on majanduskulude hulgas mitmete suuremate projektidega seotud kulud, mida järgnevatel aastatel kavandatud ei ole. 2026. a lõpeb kahel auto kasutusrendi periood ja need on kavas välja vahetada, sellest ka 2026. aasta kasutusrendi maksete suurem summa.

Majanduskuludes kajastub ka kaasava eelarve summa 15 000 eurot.

Muude kulude real on reservfond 75 000 eurot kõigil strateegia perioodidel. Kahel aastal on suurem riigilõiv seoses dolokivi kaevandamisega, millest toodetakse killustikku valdavalt kohalike teede remondiks.

Tabel 2. Põhitegevuse kulud

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse kulud kokku	3 793 524	4 213 521	4 388 153	4 574 595	4 759 744	4 988 189
Antavad toetused tegevuskuludeks	245 310	301 711	303 850	312 960	322 350	332 025
Muud tegevuskulud	3 548 215	3 911 810	4 084 303	4 261 635	4 437 394	4 656 164
sh personalikulud	2 221 313	2 368 785	2 501 303	2 601 355	2 731 423	2 867 994
sh majandamiskulud	1 306 970	1 482 508	1 507 000	1 567 280	1 629 971	1 695 170
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	1 082	7 323	24 428	9 593	6 720	6 720
sh muud kulud	19 932	60 518	76 000	93 000	76 000	93 000

Põhitegevuse kulude kasv 2025/2026 on 4,14%, 2026/2027 on 4,25%, 2027/2028 on kasvuks kavandatud 4,05% ning 2028/2029 on 4,80%.

7. Põhitegevuse tulem

Põhitegevuse tulem võrdub põhitegevuse tulude ja põhitegevuse kulude vahega. Üldjuhul ei ole negatiivne põhitegevuse tulem lubatud. Alates 2027. aastast kehtib nõue, et minimaalne positiivne tulem peab katma vähemalt makstavad intressikulud.

Vaadeldaval perioodil on põhitegevuse tulem 722 – 781 tuhat eurot aastas, mis tagab likviidsuse ootamatute olukordade puhul ning annab võimalusi vajalike investeeringute teostamiseks, kaasates võimalusel põhivara sihtfinantseerimiseks eraldatavaid vahendeid.

8. Investeermistegevus

Investeermistegevuse osa koosneb põhivara müügitulust, põhivara soetuse kuludest, põhivara soetuseks saadavast ning antavast sihtfinantseerimisest, finantstuludest ning -kuludest.

Eelarvestrateegias on planeeritud mitme kinnisasja müük. Müüdavatele kinnistutele rajatakse vajalik infrastruktuur.

Põhivara soetuse planeerimisel on aluseks valla 19. juuni 2024. a kinnitatud Muhu valla arengukava 2035 koos lisadega. Strateegiasse on planeeritud suuremate investeeringute korral kaasatakse toetusprojektide kaudu saadavat sihtfinantseerimist.

Tabel 3. Investeermistegevus

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Investeermistegevus kokku	-405 768	-890 147	-816 255	-953 830	-730 350	-518 350
Põhivara müük (+)	4 000	25 000	80 000	20 000	40 000	20 000
Põhivara soetus (-)	-432 292	-1 246 202	-1 096 580	-1 260 280	-994 000	-1 050 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-349 815	-836 202	-837 040	-905 480	-702 000	-470 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	82 476	435 000	284 540	379 800	317 000	605 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-41 581	-77 200	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Finantstulud (+)	7 016	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Finantskulud (-)	-25 387	-29 745	-37 215	-46 350	-46 350	-46 350

Tabel 4. Suuremad kavandatavad investeeringud perioodil 2026 - 2029

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Muhu vabaaja- ja spordikeskus rekonstrueerimine	60 238	902 698	721 534	0	0	0
sh toetuse arvelt	5948	300 000	205 540			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	54290	602 698	515 994			
Ligipääsetavuse tagamine haridushoonetele		58 824	0	0	0	0
sh toetuse arvelt		50 000				
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		8 824				
Kohalike teede tolmuva katte rajamine		70 000	70 000	70 000	50 000	50 000
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		70 000	70 000	70 000	50 000	50 000
Hellamaa - Liiva kergliiklustee		35 000	0	100 000	400 000	0
sh toetuse arvelt				65 000	260 000	
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		35 000		35 000	140 000	
Muuseumi admin. hoone rekonstrueerimine		0	30 046	585 280	0	0
sh toetuse arvelt				214 800		
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			30 046	370 480		
Võiküla munakivitee projekteerimine		0	20 000	0	0	0
sh toetuse arvelt			15 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)			5 000			
Hajaasustuse projekti läbiviimine	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
sh toetuse arvelt	25000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)	25000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Pumptracki rada	0	10 000	65 000	0	0	0
sh toetuse arvelt			39 000			
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		10 000	26 000			
Muhu kooli kaasajastamine s.h. Ventilatsioon		43 262	0	25 000	450 000	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		43 262		25 000	450 000	
Elamispindade s.h. toetatud elamise võimaluse rajamine		0	0	30 000	30 000	800 000
sh toetuse arvelt						480 000
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)				30 000	30 000	320 000
Liiva külatee rekonstrueerimine		0	0	0	0	50 000
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)						50 000
Päästemaja projekteerimine		10 000	15 000	0	0	0
sh toetuse arvelt						
sh muude vahendite arvelt (omaosalus)		10 000	15 000			
Perearsti I korruse kaasajastamine		0	0	0	0	200 000
sh toetuse arvelt						100 000

Kinnitatud Muhu Vallavolikogu 15.10.2025. a määrusega nr 64

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						100 000
Lasteaia metoodikaruumi väljajhitamine		0	10 000	150 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>				75 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			10 000	75 000		
Liiva spordiväljaku kaasajastamine		0	0	0	64 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>					32 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					32 000	
Kantsi mü elekter+2 krundi ettevalmistus		10 750	20 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		10 750	20 000			
Tuletõrje veevõtukoht		0	80 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			80 000			
Soonda laohoone		0	15 000	300 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			15 000	300 000		
Kooli IKT projekt		79 914	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		60 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		19 914				
Apteegi maja		0	50 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			50 000			
Muuseumi hoone katuse remont		25 754	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		25 754				

9. Finantseerimistegevus

Põhitegevuse positiivse tulemi ja investeerimistegevuse negatiivne vahe tuleb katta laenu või likviidsete varade arvelt.

Tabel 5. Finantseerimistegevus ja likviidsed varad

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulem	843 436	788 379	722 421	726 432	781 609	767 807
Investeerimistegevus kokku	-405 768	-890 147	-816 255	-953 830	-730 350	-518 350
Eelarve tulem	437 669	-101 768	-93 835	-227 398	51 259	249 457
Finantseerimistegevus	-99 078	285 752	-65 080	26 320	30 050	30 050
Kohustiste võtmine (+)	0	380 000	100 000	200 000	200 000	200 000
Kohustiste tasumine (-)	-99 078	-94 248	-165 080	-173 680	-169 950	-169 950
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	342 660	183 984	-158 915	-201 078	81 309	279 507
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	542 985	726 969	568 055	366 977	448 286	727 793

Põhitegevuse tulemi ja investeerimistegevuse vahe (eelarve tulem) on 2026 – 2027 aastatel negatiivne, muutudes 2028. aastal taas positiivseks. Kuigi investeringuteks ning laenu tagasimakseteks piisaks ka olemasolevast likviidsete varade jäägist, siis rahakäibe paremaks juhtimiseks on plaanis võtta laenu suuremate investeringute teostamiseks. 2025/2026 on selleks vabaaja- ja spordikeskus (spordihall), 2027. aastal muuseumi administratiivhoone, 2028. aastal kooli ventilatsioon ja kergliiklustee ning 2029. aastal elamispindade rajamine.

Strateegia perioodil suureneb netovõlakoormus, kuid jääb märkimisväärselt alla maksimaalselt lubatud netovõlakoormusele (v.t. p.4. Ülevaade Muhu valla finantsolukorrast).

Likviidsete varadena käsitletakse raha ja pangakontode saldo muutust. Aastate lõikes toimub likviidsete varade muutus nii positiivses kui ka negatiivses suunas, kuid kogu strateegia perioodi jooksul on likviidsete varade jääk stabiilsust tagav.

10. Finantsdistiipliini tagamise meetmete täitmine

Finantsdistiipliini tagamise meetmed on kehtestatud KOFS paragrahvidega 32-34. Nimetatud paragrahvidega on sätestatud, et

- Põhitegevuse tulem peab olema positiivne või null;
- Netovõlakooormusel on ülempiir sõltuvalt finantsvõimekusest.

Netovõlakooormuse arvestuse aluseks on järgmised kohustused:

- Võetud laenud;
- Kapitalirendikohustused;
- Saadud toetuste tagasimakse kohustused;
- Toetusteks saadud ettemaksed;
- Toetuste andmise kohustused;
- Muud pikaajalise kohustused, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist.

Tabel 6. Võlakohustised ja -koormus

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	513 051	791 480	735 757	752 484	775 814	799 144
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustused (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	41 721	34 398	43 755	34 162	27 442	20 722
Netovõlakooormus (eurodes)	0	64 511	167 703	385 508	327 528	71 351
Netovõlakooormus (%)	0,0%	1,3%	3,3%	7,3%	5,9%	1,2%
Netovõlakooormuse ülemäär (eurodes)	4 636 961	5 001 901	5 110 574	5 152 175	4 729 977	4 647 163
Netovõlakooormuse individuaalne ülemäär (%)	100,0%	100,0%	100,0%	97,2%	85,4%	80,7%
Vaba netovõlakooormus (eurodes)	4 636 961	4 937 389	4 942 871	4 766 668	4 402 449	4 575 812

Kuni 2024. aasta lõpuni võib netovõlakooormuse ülemäär olla kas 10-kordne põhitegevuse tulem või 80% põhitegevuse tuludest, sõltuvalt sellest kumb on suurem, kuid mitte rohkem kui 100%, edaspidi hakka vähenema 5% võrra.

Käesolevas strateegias on kinni peetud kohaliku omavalitsuse üksuse põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest ja netovõlakooormuse piirmäärast.

Netovõlakooormus strateegia perioodil tõuseb maksimaalselt 7,3%-ni.

11. Kokkuvõte

Koostatud eelarvestrateegia põhjal saab teha järgmised järeldused:

- Muhu valla finantsolukord on suhteliselt hea – suudetakse katta jooksvad kulutused ning vald on võimeline ellu viima arengukavas planeeritud investeeringuid;
- Piisavalt suur põhitegevuse tulem tagab võimaluse ka majanduslanguse olukorras korraldada igapäevaelu ning tasuda laenudega seotud kohustusi;
- Vallal on võimalik kaasata täiendavaid vahendeid investeeringute teostamiseks;
- Suurimaks riskiks on tulubaasi kasvu tuginemine ühele tulu liigile – tulumaksule. Tulude vähenemine toob kaasa vajaduse vähendada tegevuskulusid;
- Strateegias kavandatud investeeringute teostamiseks on märgitud toetused, kuid sihtfinantseerimise kaasamine on seotud riskiga, mis sõltuvad Vabariigi Valitsuse otsustest, milliseid investeeringuid toetatakse ja millistes mahtudes.

Lisa 1. Eelarvestrateegia koondtabelid

	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	4 636 961	5 001 901	5 110 574	5 301 027	5 541 354	5 755 996
Maksutulud	3 219 479	3 521 070	3 690 074	3 867 527	4 056 854	4 252 496
sh tulumaks	3 124 585	3 380 070	3 549 074	3 726 527	3 912 854	4 108 496
sh maamaks	88 006	131 000	131 000	131 000	134 000	134 000
sh muud maksutulud	6 888	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	338 832	320 000	320 000	330 000	340 000	350 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	1 066 236	1 157 281	1 097 000	1 091 000	1 141 000	1 141 000
sh tasandusfond	93 947	96 395	90 000	90 000	90 000	90 000
sh toetusfond	830 702	826 521	901 000	901 000	951 000	951 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	141 587	234 365	106 000	100 000	100 000	100 000
Muud tegevustulud	12 414	3 550	3 500	12 500	3 500	12 500
Põhitegevuse kulud kokku	3 793 524	4 213 521	4 388 153	4 574 595	4 759 744	4 988 189
Antavad toetused tegevuskuludeks	245 310	301 711	303 850	312 960	322 350	332 025
Muud tegevuskulud	3 548 215	3 911 810	4 084 303	4 261 635	4 437 394	4 656 164
sh personalikulud	2 221 313	2 368 785	2 501 303	2 601 355	2 731 423	2 867 994
sh majandamiskulud	1 306 970	1 482 508	1 507 000	1 567 280	1 629 971	1 695 170
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>	1 082	7 323	24 428	9 593	6 720	6 720
sh muud kulud	19 932	60 518	76 000	93 000	76 000	93 000
Põhitegevuse tulem	843 436	788 379	722 421	726 432	781 609	767 807
Investeeringustegevus kokku	-405 768	-890 147	-816 255	-953 830	-730 350	-518 350

Põhivara müük (+)	4 000	25 000	80 000	20 000	40 000	20 000
Põhivara soetus (-)	-432 292	-1 246 202	-1 096 580	-1 260 280	-994 000	-1 050 000
<i>sh projektide omaosalus</i>	-349 815	-836 202	-837 040	-905 480	-702 000	-470 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	82 476	435 000	284 540	379 800	317 000	605 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-41 581	-77 200	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
+ Finantstulud (+)	7 016	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Finantskulud (-)	-25 387	-29 745	-37 215	-46 350	-46 350	-46 350
Eelarve tulem	437 669	-101 768	-93 835	-227 398	51 259	249 457
Finantseerimistegevus	-99 078	285 752	-65 080	26 320	30 050	30 050
Kohustiste võtmine (+)	0	380 000	100 000	200 000	200 000	200 000
Kohustiste tasumine (-)	-99 078	-94 248	-165 080	-173 680	-169 950	-169 950
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	342 660	183 984	-158 915	-201 078	81 309	279 507
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+ /-)	4 069	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	542 985	726 969	568 055	366 977	448 286	727 793
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	513 051	791 480	735 757	752 484	775 814	799 144
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	41 721	34 398	43 755	34 162	27 442	20 722
Netovõlakoormus (eurodes)	0	64 511	167 703	385 508	327 528	71 351
Netovõlakoormus (%)	0,0%	1,3%	3,3%	7,3%	5,9%	1,2%

Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	4 636 961	5 001 901	5 110 574	5 152 175	4 729 977	4 647 163
Netovõlakoormuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	100,0%	100,0%	97,2%	85,4%	80,7%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	4 636 961	4 937 389	4 942 871	4 766 668	4 402 449	4 575 812
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0
Kohustiste võtmise kontroll	OK	OK	OK	OK	OK	OK
Põhitegevuse tulude muutus	-	8%	2%	4%	5%	4%
Põhitegevuse kulude muutus	-	11%	4%	4%	4%	5%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,22	1,19	1,16	1,16	1,16	1,15
PT tulemi lubatava väärtuse kontroll	OK OK OK					
Investeeringuobjektid* (alati "+" märgiga)	2024 täitmine	2025 eeldatav täitmine	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	21 339	10 750	20 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	21 339	10 750	20 000	0	0	0
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>						
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
03 Avalik kord ja julgeolek	13 890	10 000	95 000	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	11 385	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2 505	10 000	95 000	0	0	0
04 Majandus	119 408	105 000	90 000	170 000	450 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	20 615	0	15 000	65 000	260 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	98 793	105 000	75 000	105 000	190 000	50 000
05 Keskkonnakaitse	11 986	0	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	11 986					

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>						
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	43 362	0	65 000	300 000	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	18 093	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	25 269	0	65 000	300 000	0	0
07 Tervishoid	0	0	0	0	0	200 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	100 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	0	0	100 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	118 340	35 754	95 046	585 280	64 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	39 000	214 800	32 000	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	118 340	35 754	56 046	370 480	32 000	0
09 Haridus	103 967	1 084 698	731 534	175 000	450 000	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	20 397	410 000	205 540	75 000	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	83 570	674 698	525 994	100 000	450 000	0
10 Sotsiaalne kaitse	0	0	0	30 000	30 000	800 000
<i>sh toetuse arvelt</i>		0	0	0	0	480 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		0	0	30 000	30 000	320 000
KÕIK KOKKU	432 292	1 246 202	1 096 580	1 260 280	994 000	1 050 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	82 476	410 000	259 540	354 800	292 000	580 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	349 816	836 202	837 040	905 480	702 000	470 000